

Dan Turèll var grundlæggende en elsker. (Foto: Jørgen Sperling).

DAN VAR EN ELSKER

Hvor er det trist, man ikke skal se ham slentre gennem byen mere, skriver Ekstra Bladets journalist Ingeborg Brügger i dette personlige billede af manden og forfatteren Dan Turèll – livets elsker

JEG TROR, det var i 1974, jeg mødte Dan første gang. Ekstra Bladets Vindue var dengang kun tre beskedne spalter under logoet 'Synspunkt'. Det sad jeg og redigerede på en fjerdesal i Studiestræde, lige over et bøsseværtshus og med åben dør til tidens lovende talenter: En Jacob Ludvigsen, en Carsten Nagel, en Vita Andersen, en Jannick Storm – og en dag altså en høj mand med glatbarberet hoved, sært intense sorte øjne og sortlakerede negle.

Dan Turèll havde på det tidspunkt gjort sig bemærket med en samling såkaldte dåsedigte. Men det, han havde på hjerte, var at skrive kronikken to dage i træk – om en tegneserietegner,

der hed Carl Barks. Den ægte, den sande fortolker af Anders And og Andebys univers, hvis værk blev akavet og ualmægtigt besmudset af talentløse efterfølgere.

DAN TRAK to sirligt skrevne, perfektionistisk velformulerede manuskripter frem – og selv om det var længe, før nogen havde gjort tegneserier til en videnskab og en modetrend, sagde jeg ja og trykte dem.

Det blev indledningen til et årelangt samarbejde med denne fine, sky mand, der paradoksalt nok som den første i Danmark gjorde sin ydre fremtoning til et show og en del af sin profession. Han gemte sig selv og sin komplicerede personlighed

bag Onkel Danny-figuren, de sorte negle og den ironiske, messende talestrøm, som han optrådte med i talkshows.

Men der var også en anden Dan, som han glimtvist afslørede i Synspunkt, siden i Vinduet og de seneste år i Politikens 'I byen'-spalter med sine små, fint polerede perler af iagttagelser fra det underdanske miljø.

Dan Turèll var, som jeg oplevede ham, grundlæggende en elsker. Der var meget, der vakte hans foragt, og det forstod han at spidde med sin i sandhed sylespidse pen. Men dem, han holdt af – Raymond Chandler og jazzens store musikere, Andy Warhol og Gustav Winkler, Elvis Pres-

ley og Steen Eiler Rasmussen, beskrev han med uforbeholden beundring i en lang række kronikker.

DET, HAN ELSKEDE, vidste han alt om, simpelthen. Og han formidlede sin ekspertviden med en bunden varme, der aldrig fik lov at slå over i den slatte sentimentalitet, han afskyede. Han bearbejdede sproget med puritansk kræsenhed, som den mærkelige kombination af en troende buddhist og en glødende tilbeder af den hårdkogte amerikanske kriminalroman, han var.

Dan bar ikke hjertet uden på frakken. Han havde en vis kølig distance, som mange aldrig brød igennem.

Men han havde sin rod i et godt arbejder-hjem i det Vangede, han skildrede så fremragende i sine 'Vangede-billeder', og slap aldrig sine rødder og familien der, selv om han levede med i ungdomsoprøret, rejste ud i den store verden og siden udfoldede sig i rollen som barsk elegantier og storby-intellektuel.

HAN VAR storbyens elsker, men en eksklusiv elsker, der også havde blik for den tilbedte genstands mørkere sider.

Han boede med sit livs store kærlighed, skuespilleren Chili Turèll og sin datter Lotus i en stor lejlighed lige op til det mørke Vesterbro, hvor han færdedes så

hjemmevant og hentede inspirationerne til sin anonyme detektiv i den lange række af kriminalromaner.

Engang fulgte jeg ham gennem Vesterbro by night, og jeg følte mig så tryk som sammen med en mørk engel. Alle kendte Dan, hilste ham med varme – pigerne på gadehjørnet og de rødøjede bartenderne på de skumleste værtshuse. De var lidt stolte af ham. Han var deres miljøes solidariske besynger, selv om de færreste nok nogen sinde havde læst en af hans bøger.

DAN KÆMPEDE i årevis som så mange andre danske forfattere en håbløs kamp med skattevæsenet. Strømmen af journalistik og serien af kriminalromaner blev af nogle opfattet som nødvendigt 'brødarbejde' for familiefaderen Dan Turèll. Men jeg ved, at sådan så han ikke selv på det.

Han blev ikke fornærmet, når folk spurgte, om han ikke snart igen skulle skrive en 'rigtig' bog, som digtene eller de berømte Vangede-billeder. Men det interesserede ham ikke, hvad andre forventede. Han skrev kriminalromaner, fordi han